לו א מיי׳ פ״ד מהל׳ עדות

דו א מיי פ"ד מהני עדות הלכה ו סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סיי ל סעיף יא: לז ב מיי שם טוש"ע שם סעיף יב: לח ג מיי שם פ"ו הלכה ו

מתג שם טוש"ע ח"ת סי' מו סעיף כט: ד מיי פכ"ז מהלי מלוה ולוה הלכה יד

סמג עשין לד טוש"ע ח"מ

סיי מכ סעיף ה: מ' ה טוש"ע שם סעיף יא: מ' ה מוש"ע שם סעיף יא: מא ו מיי' פכ"ז מהלי מלוה ולוה הלי יד טוש"ע שם

(מעיף ה

מב ז מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ו: סעיף ו: מג ח ט י ב ל מ ג מייי פכ"ז מהלי מלוה ולוה הלכה יו סמג עשין לד

טוש"ע ח"מ סי' מג סעיף

קסה:

שטן, ז) [נחתשים רש"ש], ז) [חמשים רש"ש], **ח**) רש"ל סלעים, **ט**) רש"למ"ז, י) רש"ל

מיני.

ומשני הא קמ"ל. מתני׳ דקתני פשוט שכתוב בו עד אחד פסול שילמד מקושר ממנו (כ) ולהכי תנייה לעד אחד למימרא מה עד אחד פסול דאורייתא כדכתיב (דברים יט) לא יקום עד אחד באיש כו' אף שנים שבמקושר הטילו עליו חכמים פסולא דאורייתא ואם גע אינה

טורף ממשעבדי אבל אם יש שם עד אחד בעל פה עם עד אחד החתום בשטר אז יהיה השטר כשר לגמרי דמלטרפין: סדע דשלחו ליה כו'. ושלח להו דמצטרפין דשלחו ליה חכמים לר' ירמיה לבתר דאפחוהו מבי מדרשה כדחמר בפרק לה יחפור (לעיל דף כג:) אפקוהו לר' ירמיה מבי מדרשה ועל דה עיילוהו כדהמרינן במסקנה: מהו שילטרפו. דנימה כמאן דחתימי תרוייהו בשטרא דמי: אליבא דת"ק דר' יהושע בן קרחה כו'. פלוגתייהו בסנהדרין בפרק זה בורר (דף ל.) דתניא (ג) אין עדותן מלטרפת בב"ד עד שיראו שניהם כאחד רבי יהושע בן קרחה אומר אפי׳ בזה אחר זה אין עדותן מתקיימת עד שיעידו שניהם כאחד רבי נתן אומר שומעין דבריו של זה היום וכשיבא חבירו למחר שומעין דבריו והני שני מחלוקות של ר"י בן קרחה ורבנן ודרבי נתן ורבנן התם מפרש טעמא איבעית אימא קרא ואב"א סברא: השתא. השנים החתומים בשטר ורולין אנו לקיים עדותן בשטר שהן חתומין בו או שנים בעל פה לענין לגבות ממון בעדותן בלא שטר אין מלטרפין אם לא שראו שניהם כאחד את עדותן ואע"ג דממה נפשך תרוייהו אחד מנה קא מסהדי: אליבא דר' יהושע (ד). שנים בכתב ושנים בעל פה מלטרפין אפי׳ אם בזה אחר זה ראו עדותן אבל אם עד אחד בכתב כו': אמר ליה. רב אשי לאמימר אנן הכי מתנינן לה כו' ולא תהשי מיניה לאביי דאמר אין מלטרפין: מהו שיבואו ב"ד. זה אלל ב"ד אחר לצרף עדותן ששמעו וישפטו לפי העדות: חליבח דת"ק דרבי נסן. למעלה פירשתיה ובשראו שניהם כאחד אפס לא העידו בבית דין כאחד בהכי פליגי רבי נתן ורבנן: ומת אחד מהן. לאחר שהעידו העדים על חתימת ידם בפני שלשה ואין קיום השטר אלא בג׳ דבעינן ב"ד לקבל העדות: וחד ליתוהי. דלא מתחזי כשיקרא מאי דכתיב ברישא במותב תלתה הוינה ובסופו לה נחתמו אלא שנים: על דא עיילוהו. שהשיב להם כהוגן דהא דאפקוהו ששאל שלא כהוגן רגלו אחת חוץ לתחום יורגלו אחת בתוך התחום" ועל דא אפחוהו מבי מדרשה בפרק לה יחפור והשתה הוא דעיילוהו: בותבר' לסוב בו. בשטר מלוה זוזים מאה דאינון עשרים

מתניתין הא קא משמע לן דשנים במקושר כעד אחד בפשום מה התם פסולא דאורייתא אף הכא נמי פסולא דאורייתא תדע דשלחו מתם חברייא לר' ירמיה עד אחד בכתב ועד אחד על פה מהו שיצמרפו אליבא ידתנא קמא דרבי יהושע בן קרחה לא תיבעי לְך דאפילו שנִים בכתב וְשנִים על פה לא מצמרפי אלא כי תיבעי לך אליבא דְר' יהושע בן קרחה שנים בכתב ושנים על פה הוא דמצמרפי אבל עד אחד בכתב ואחד על פה לא מצרפינן או דלמא לא שנא שלח להו אני איני כדיי ששלחתם לי אלא כך דעת תלמידכם נומה שיצמרפו אמר ליה אנן הכי מתנינן לה דשלחו ליה חברייא לרבי ירמיה שנים שהעידו אחד בבית דין זה ואחר בבית דין זה מהו שיבואו בית דין אצל בית דין ויצטרפו יאליבא דתנא קמא דר' נתן לא תיבעי לך דאפילו בחד בית דינא נמי לא מצמרפי אלא כי תיבעי לך אליבא דר' נתן בחד בי דינא הוא דמצמרפי אבל בתרי בי דינא לא מצטרפי או דלמא לא שנא ושלח להו אני איני כדיי שאתם שלחתם לי אלא כך דעת תלמידכם נומה אשיצטרפו מר בר חייא אמר הכי שלחו ליה שנים שהעידו בב"ד זה וחזרו והעידו בב"ד זה מהו שיבוא אחד מכל ב"ד ויצטרפו אליבא דר' נתן לא תיבעי לך השתא עדים מצרפינן דייני מיבעיא אלא כי תיבעי לך אליבא דת"ק דר' נתן עדים הוא דלא מצרפינן אבל דייני

ורבינו מצרפינן או דלמא ל"ש שלח להו אני איני כדיי שאתם שלחתם לי אלא כך דעת תלמידכם נומה ישיצמרפו רבינא אמר הכי שלחו ליה שלשה שישבו לְקִים את הַשטר וִמת אחד מהן צריכי למכתב במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי או לא שלח להו אני איני כדיי שאתם שלחתם לי אלא כך דעת תלמידכם נומה ישצריכין למכתב במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי ועל דא עיילוהו לרבי ירמיה בבי מדרשא: בהני כתוב יבו זוזין מאה דאינון סלעין עשרין אין לו אלא עשרין זוזין מאה דאינון תלתין סלעין אין לו אלא מנה כסף זווין דאינון ונמחק האין פחות משתים כסף סלעין דאינון ונמחק אין פחות משתים דרכונות דאינון ונמחק אין פחות משתים כתוב בו מלמעלה מנה ומלממה מאתים מלמעלה מאתים ומלממה מנה יהכל הולך אחר התחתון א"כ למה כותבין את העליון שאם סיתמחק אות אחת מן התחתון ילמד מן העליון: גמ' תנו רבנן (6) האמר כסף אין פחות מדינר כסף כסף דינרין ודינרין כסף "אין פחות משני דינרין כסף 'כסף בדינרין אין פחות מבשני דינרין דהב כסף אמר מר כסף אין פחות מדינר כסף יואימא נסכא אמר רבי אלעזר ידכתוב ביה מטבע ואימא פריטי אמר רב פפא יבאתרא דלא סגי פריטי פחות משני דינרין דהב דהב בדינרין אין פחות מבשני דינרין כסף דהב אמר

דכספא תנו רבנן מדהב אין פחות מדינר דהב דהב דינרין ודינרין דהב אין מר דהב אין פחות מדינר דהב יאימא נסכא אמר רבי אלעזר ידכתב ממבע שמאה זוזי הרי הן (בכלל) כ״ה סלעים אין למלוה אלא (מנה) כ׳ 🕫 זוזים דיד בעל השטר על התחתונה והמוליא מחבירו עליו הראיה ושמא כך פי׳ מאה זוזים גרועים וחסירים שאינן שוין אלא כ׳ סלעים: אין לו אלא מנה. מאה זוזים שיש לפרש כך זוזים מאה דאינון תלחין סלעים קלים שאינן שוין אלא כ״ה סלעים דיד בעל השטר על התחתונה. הסלע ארבעה דינרין המנה כ״ה סלעים: **ונמחק.** המנין שכתוב בו אחר דאינון: דרכונות. בלע"ו קינונ"ש והם דרכמונות שבספר עזרא (ב): ומלמטה מאתים. כשכפל דבריו בשער: הכל הולך אחר ההחחון. אלא שלא יהא כתוב בשיטה אחרונה: **למה כותבין את העליון**. הואיל ובסוף השטר חוזר וכופל את דבריו שכותבין ושונין אחריות ממון זה כך וכך קבלתי עלי ועל ירתיי כו': גב" מ"ר כסף אין פחום מדינר כסף. כסף לוה פלוני מפלוני: כסף דינרין או דינרין כסף אין פחום משני דינרין כסף. לוה דהכי משמע כסף שני דינרין לוה פלוני מפלוני: כסף בדינרין אין פחום משני דינרין והב כסף. דכסף בדינרין משמע כסף לוה פלוני מפלוני שוה שני דינרין של זהב וכדמפרש לקמן [קסו.] שכתוב כסף בדינרי משמע בדינרי זהב אבל בדינרין היינו שני דינרין של כסף ש (אין פחות מכסף

בשוה שני דינרין של זהב): זהב בדינרין אין פחום משוה שני דינרין של כסף. אותו זהב שלוה וכדמפרש לקמן [שם] דדינרין משמע של כסף:

יחזרו הטדיח והטידו רר׳ יהלכו להם שנים ונשתייר אחד מהן מכל בית דין ובית דין מהו שיבוא אותו אחד שנשתייר מכל בית דין ובית דין דהוין ג׳ בתי דינ יהלכו להם שנים ונשתייר אחד מהן מכל בית דין ובית דין מהו שיבוא אותו אחד שנשתייר מכל בית דין ובית דין דהוין ג׳ בתי דינ והדכלו הסהם ונשתייה אחד מהן מכך בית דין ובית רין מהו שיבוא אותו אחד שנשתייר מכל בית רין ובית דין דהון גי בית די ויצטרפו לקיים השטר בעדותן. אליבא דר' נתן דאמר שומעין דבריו של זה היום וכשיבוא חבירו למחר שומעין לו. לא תיבעי לך דרדאי מצטרפי. דהשתא עדים דלא בקיאי כולי האי מצטרפי. דייני דבקיאי ימובדקים לחקור ולדרוש לא כ"ש דמצטרפי. הזא פלוגתא דר' נתן ור' יהושע במס' סנהדרין בפ' דיני ממונות זה בורר לו שלשה : ב"ד שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהן. קודם שחתמו וקיום השטר צריך ג' ב"ד וצריכי למיכתב במותב תלתא הוינא כר': ועל דא עיילוהו לר' ירמיה בבי מדרשא. לכל חד וחד כדאית

 לעיל דף לב. וש"נ],
נשם וש"נ] סנהדרין ל.,
ג' כרי"ף והרא"ש אות אחת. מ"ח, ד) מנחות דף קז. ע"ש כתובות דף קי: מגורשת ואם שטר מלוה הוא אינו ע"ש, ה) [כתובות שם תנחות שם], ו) [לחתשים רש"ש],

הגהות הב"ח (א) גם' תנו רבנן כסף כל"ל ותיבת אמר . רשב"ם ד"ה ומשני (3) וכרי ולהכי תגן לעד אחד למימרא מה עד אחד פסול: (ג) ד"ה אליצא וכרי דמניא לעולם אין עדותו מנטרפת ע, שירחו שניהס כלחד וכו" ואין עדוחן מתקיימת בב"ד עד שיעידו: (ד) ד"ה אלינא דרבי יהושע בן הרחד ער טיעידו: (ז) יו זו מרכנו דרבי יהושע בן קרחה שנים בכתב: (ג) תום' ד"ה הכא וכו' דאפילו אי הוי הכם וכוי דמפינו אי הוי פסולא: (1) ד"ה אימא נסכא וכו' והכא הוי מלי לדחויי: ום ההצא שה מני מנוחה. (1) בא"ד ותימה דאי נסכא פחותה מאיסר שאין בו רק . שמונה פרוטות מאי קושיא אה"נ דפחות משמונה פרוטות קאמר להל מה

לעזי רש"י

קינונ"ש [קויניונ"ש]. פרוטות, מטבעות קטנות.

מוסף רש"י

ואימא נסכא. לסף (כתובות קי:). ואימא כפף (בוובחו שימן לו פריטי. ותאמר שימן לו משת או כסף שוה מאה פרוטות (שם). אימא נסכא. פלט"ל (מנחות קד.).

מוסף תוספות

ושטרא מעליא הוא וכדתנן . הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין, אלמא דשטרא חורין, אלמא דשטרא מעליא הוא, אלא מיהו לא גבי ממשעבדי משום דלית ליה קלא. ריטב"א גיטין פו. ב. ווןלמה נאמר היא גדולה, הא יד בעל שטר על התחתונה. שיטה ובלת נעס הרח"ש. [ו]מאי קושיא, דאין מקובלת ה"נ דהא קאמר מה שירצה מגבהו. כתובות קי: מוד"ה ואימא, ועיין בהגהות הב"ח, ועיין מהרש"ל דקושית תום" היא וכי נסכא פחותה מאיסר, ועיין מהרש"ל שם בכתובות מדוע ליכה לפרש קושית התום' כמו שפי' בהגהות

רבינו גרשום (המשר)

לא יוופור) משום דאיבעיא ליה רגלו אחת של ניפול בתוך חמשים ורגלו אחת חוץ לחמשים מהו: כתוב הוץ להמשים מהוז כונוב בו. בשטר זוזין מאה חייב פלוני לפלוני: ונמחק אותו סכום ואינו ניכר. ודאי אין זוזי דאינון פחות משנים: דרכונות. של זהב שלועזין מוקוסי: ת"ר כתוב בשטר כסף. סתם לוה פלוני מפלוני בודאי אין פחות מדינר כסף שהוא חייב לו. ואי כתב לו

פרינוי לוה פלוני מפלוני אין פחות משני דינרין של כסף. דינרין אין פחות משנים. אבל אם כתב כסף בדינרי חייב פלוני לפלוני משמע כסף רזה פרוני פסבורני אין פוחות משני דינדין של כסף. דינדין אין פחות השנים. אבל אם כחב כסף בדינדי וחייב פלוני לפלוני משמע כסף חייב לו שהוא שוה ב' דינדין (דינדים) של זהב. אין פחות מב' דינדי של זהב מכסף חייב לו: ואימא נסכא. חתיכה של כסף קטנה חייב לו: ואימא פריטי, קטנים של כסף. דאית ביה מטביב: דלא מגיא פריטי דכספא. ומטבע שלהם אין פחותה מדינר ומשום הכי היכא דכתב כסף סתם משמע דינר: ת"ר אי כתב בשטר זהב סתם לוה פלוני מפלוני אין פחות מדינר זהב ה' פשיטים למשקל ברזל. . ואי כתב זהב דינריז או דינרי זהב איז פחות משני דינרים של זהב. ואי כתב זהב בדינריז איז פחות מבשני דינריז כסף דוהב

סלעים לוה פלוני מפלוני ואף על פי

ברק התם פסולא דאורייתא. למאן דאמר נפרק המגרש (גיטין פו.) גבי יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הולד כשר בכתב ידו ועד דוקאא אבל כתב סופר ועד פסול לגמרי אתי שפיר אבל למ״ד נמי התם כתב סופר ועד נמי כשר הולד ואפי׳ בסופר דלא מובהק קשה

אמאי קרי ליה הכא פסול דאורייתא וי"ל דההיא כאביי דהכא סבירא ליה אי נמי הכא מיירי שהסופר בעלמו חתם או שכתבו קרוב או פסול: הכא נמי פסולא דאורייתא. לאו דאורייתא ממש דגט מקושר

מדרבנן הוי כדאמר לעיל אלא מה שהולד ממזר מדרבנן כי היכי דהוי ממזר בפסול פשוט קרי ליה דאורייתא ולאו דוקא ורשב"ם פירש פסול דאורייתא דלא גבי מבני חרי ואין נראה לרבי דאפי׳ (ס) כי הוי פסולא דרבנן לא היה גבי מבני חרי:

אימא נסכא. תיתה לרבי מאי קושיא תפסת מועט תפסת ב (ו) והכי הוי מלי לדחויי דנסכא פחות מדינר מיהו עוד קשה דבכתובות פרק בתרא (דף קי:) אמרי׳ כתוב בו בבל מגבהו ממעות שבבבל כתוב בו כסף סתם כל מה שירנה לוה מגבהו פירוש מטבע פחותה של כסף ופריך ואימא נסכא ותימה (ו) וכי נסכא פחותה מאיסר שאין בה רק י [שמונה] פרוטות ומאי שנא נסכא ממיני פרוטות דהא מה שירנה האמרג התם היינו מטבע פחות של כסף מדפריך עלה ואימא פריטי ומשני פריטי דכספא לא עבדי אינשי מכלל דמטבע פחותה של כסף דעבדי אינשי נותן לו והכא נמי בשמעתין משמע הכי דגריעי מאיסר אם נפרש דמכח גריעותא מקשה אימא נסכא דאי לא גריע טפי מאיסר ברישא הוי ליה לאקשויי ואימא פריטי

רבינו גרשום למיטרף ומלקוחות]. אלא קשיא מתני׳. לאמימר א״כ מאי קמ״ל מתני׳ פשוט פשיטא. ומשני הא קמ"ל דשני עדים החתומין על . השטר מקושר כעד אחד השטו מקושו כעו אחו דחתום בפשוט דמי: מה התם. בפשוט אי ליכא אלא עד אחד חתום איכא פסולא דאורייתא. דאפי' תפיס מלוה מחמת ההוא שטרא מלוה מחמת ההוא שטרא מפקי' מיניה. אף הכא במקושר דחתימו ביה תרי טהדי בלבד הוי פסולא דאורייתא ואי תפיס מפקינן מיניה דלא סגיא בלא['] סהדי: תדע. ודאי דעד אחד בכתב ועד אחד על פה מצטרפין לעדות אחת וכשרין דשלחו ליה חבריא לר׳ ירמיה: אליבא דת״ק לא תיבעי לך. דאפי׳ שנים בכתב ושנים על פה שלא בכונב ושנים על פוו שלא ראו זאת העדות ביחד אלא זה ראה מחלון זה שלוה פלוני מפלוני מנה והכי נמי אידך ולא היו מכירין זה את . וה ודאי לא מצטרפי הואיל ולא ראו עדותן יחד: כי תיבעי לך אליבא דר׳ יהושע בן קרחה. דאמר בזה אחר זה מצטרפי הואיל דעל מנה אחד מסהדי ומצטרפי שנים אחו מטוח יומצטו פי שנים בכתב ושנים בעל פה הכי נמי מצטרפי הואיל דמסהדי עדות אחת. אבל עד אחד בכתב ועד אחד על פה אע"ג דתרוייהו הוו לעדות אחת

אהדדי לא מצטרפי הואיל

שיצטרפו. אלמא דמצטרפי:

א"ל לעולם לא מצטרפי.

והאי דאמריתו דמיבעי לר׳

ירמיה לא הכי קא מיבעיא ליה כלל. כלומר [לא] מש״ה שלחו ליה דאנן ההיא

בעיא הכי מתנינן לה. שנים

. שהעידו עדות אחת והעיד

עד אחד עדותו בב״ד אחד עו אווו עדודנו בב"ד אחר ואחד העיד בב"ד אחר והלכו למדינת הים. מהו שיבא בית דין אצל בית דין

ויצטרפר דכעדים דמי: אליבא דת״ק דר׳ נתן לא תיבעי לך דאפי׳ בחד בי דינא לא מצטרפי. אם מסהיד זה שלא בפני חבירו וזה שלא בפני חבירו

בב"ד אחד כ"ש בשני בתי

בי א אווו כי טיבער בו. דינין לא מצטרפי: כי תיבעי לך אליבא דר' נתן. דאמר שומעין דבריו של זה היום

ולכשיבוא חבירו למחר שומעין את דבריו: שנים

שהנידו בכ"ד על חתימת יד שהנידו בכ"ד על חתימת יד שני עדים והלכו להם שנים מאותן ג' בתי דינין למדינת הים והשתא לא מצי הוי חד

ב"ד וחזרו והעידו בב"ד

אחר והלכו להז שנים מהז

ויצטרפו

. דכעדים דמי: